

БИБЛИОГРАФИЯ

НА ДИМО Д. ЧЕШМЕДЖИЕВ

I. Монографии:

1. Кирил и Методий в българската историческа памет през средните векове. Академично издателство “Проф. М. Дринов”. С. 2001.
2. Доспат - страници от миналото. Издателство “Компас-П”, Пловдив, 2001.
3. Високи Западни Родопи (Батак – Девин – Доспат“). Изд. „Борина“ (съвм. с П. Павлов). С. 2015.
4. Етюди върху български средновековни култове. Пловдив 2019. Изд. Българска историческа фондация, 180 стр. (ISBN 978-954-8536-29-5).

II. Студии и статии

5. За образа на “Кирил Философ” от църквата в с. Лева река, Пернишко. - В: X-ти пролетен колоквиум на ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”. В. Търново, 1985, 84-86.
6. La contamination entre Constantin-Cyrille le Philosophe et Cyrille d’Alexandrie et sa répercussion dans l’art balkanique medieval. - Etudes balkaniques, 1989, № 1, 45-59.
7. Бандуриевата легенда и нейната историческа стойност. - Palaeobulgarica, 1991, № 1, 86-95 (съвм. с И. Кръпова).
8. Constantin Kostenecki de l’origine de la langue de Cyrille et Méthode. - Etudes balkaniques, 1991, № 3, 52-64.
9. Кирил и Методий - покръстителите на българите ? - Исторически преглед, 1992, № 4, 84-93.
10. Кирил Катански и Константин-Кирил Философ. – Palaeobulgarica, 1992, № 3, 55-60.
11. Към въпроса за състоянието на Кирило-Методиевата идея през XV в. - В: Българският Петнадесети век. С. 1993, 129-136.
12. За някои аспекти на култа към Кирил и Методий през Второто българско царство (извън Атонско-Търновската реформа). - Исторически преглед, 1993, № 6, 90-100.
13. Константин Костенечки за произхода на Кирило-Методиевския език. – В: Търновска книжовна школа. Т. 5, 1994, 631-641.

14. За “руските букви” в Пространното житие на Константин-Кирил Философ. - Кирило-Методиевски студии. № 10, 1995, 116-137.
15. Още за Хилендарското сказание и неговата автентичност. - В: Език и свят. Пловдив, 1995, 283-289.
16. Кирилло-Методиевская идея у русских. - *Bulgarian Historical Review*, 1995, № 4, 5-15.
17. За едно малко известно “Сказание за превода на Свещеното писание” от Хилендарския манастир. - В: Бог и цар в българската история. Шумен - Пловдив, 1996, 166-169.
18. Още няколко бележки върху “Похвално слово за Евтимий” от Григорий Цамблак. – *Проглас*, 1998, № 1, 68-84.
19. За появата на 11 май като поменална дата за Кирил и Методий. - В: Общото и специфичното в балканските народи до края на XIX в. (Сборник в чест на 70-годишнината на проф. Василка Тъпкова-Заимова). С. 1999, 93-98.
21. “София -Премъдрост Божия” в Кирило-Методиевския агиографски цикъл. – *Palaeobulgarica*, 1999, № 1, 67-80.
22. “София - Премудрост Божья” в кирилло-методиевском агиографическом цикле. - *Bulgarian Historical Review*, 2000, № 1-2, 20-33.
23. “Sofia-Wisdom of God” in the Cyril and Method’s Hagiographic Cycle. - *Bulgarian Historical Review*, 2000, № 2, 20-34.
24. “Руските букви” от Пространното житие на Константин-Кирил Философ не са скандинавски. - Във: *Викингите - мореплаватели, откриватели, създатели*. С. 2000, 155-160.
25. За локализацията на средновековната родопска крепост Къунйкпт. – *Векове*, 1988, № 5, 12-14.
26. On the Question of the Localization of the Slav Tribe Smoljani. - *Bulgarian Historical Review*, 1997, № 1, 89-94.
27. Към въпроса за локализацията на славянското племе смоляни. - *Rhodorica*, № 1, 1998, 99-107.
28. Средновековният скален манастир до Варна (Аладжа манастир), *Известия на Народния музей във Варна*. Кн. 26 /41/, 1990, 110-140 (съвм. с Г. Атанасов).
29. Le problème de la principauté de Méthode et les relations bulgare-byzantines au cours de la première moitié du IXe s. - *Etudes balkaniques*, 1993, № 2, 107-120.
30. Сто години от рождението на Фр. Дворник. - *Palaeobulgarica*, 1993, №3, 115-117.

31. Франтишек Дворник като историк на славяно-византийските връзки. - В: Самобитност и традиция в българското, чешкото и словашкото Възраждане, Научни трудове на ПУ "Паисий Хилендарски", т. 31, 1993, кн. 1.

32. Към въпроса за култа на св. Архангел Михаил в средновековна България. – *Palaeobulgarica*, 1996, № 1, 52-61.

33. За "седемте съборни църкви" на княз Борис. – Исторически преглед, 1998, № 1-2, 134-141.

34. Към въпроса за култа на княз Борис-Михаил в средновековна България. – Исторически преглед, 1999, № 3-4, 158-176.

35. "Моравия" и "Велика Моравия" в старобългарската традиция. - Кирило-Методиевски студии. № 13, 2000, 176-186.

36. Няколко бележки към проложното житие на Михаил Воин. - В: Традиция, приемственост, новаторство. В памет на Петър Динеков. С. 2001, 193-198.

37. Бележки върху култа към Петнадесетте Тивериуполски мъченици в средновековна България. - В: РПЛХЧСПНІБ. Сборник в чест на проф. Иван Божилов. С. 2002, 251-263.

38. Няколко бележки около датата за почитание на св. цар Петър. - В: Традиции и приемственост в България и на Балканите през Средните векове (Юбилеен сборник посветен на проф. дин Й. Андреев). В. Търново, 2003, 451-458.

39. Бележки върху култа на св. Седмочисленици в средновековна България. - В: Пѐти достоитѝ. Сборник в памет на Стефан Кожухаров. С. 2003, 425-444.

40. Култът на св. Седмочисленици в средновековна България. – *Bulgarian Historical Review*, 2005, 3-4, 103-118.

41. Църквата "Св. Петка" в Пловдив. - В: По следите на българската книга (Описи. Находки. Библиология). Сборник посветен на 100 год. от рождението на д-р Маньо Стоянов. Пловдив, 2004, 380-384.

42. Няколко бележки за култа към цар Петър I (927-965). - В: Християнската традиция и царската институция в българската култура. Шумен, 2003, 23-37.

43. Произход на Кирил и Методий – В: Кирило-Методиевска енциклопедия. Т. 3, С. 2003, 343-349 (съвм. с В. Тъпкова-Заимова).

44. "Кнжениѝ ꙗмоу дасть държати словѣньско" от Пространното житие на Методий и българо-византийските отношения от първата половина на IX в. - *Palaeobulgarica*, 2004, № 2, 3-19.

45. Една невероятна хипотеза за Кирил и Методий. - *Векове*, 1989, № 3.

46. Етническият произход на Кирил и Методий (Историографски бележки). - Славянски диалози, № 1, 2005 (съвм. с проф. В. Тъпкова-Заимова), 67-87.
47. Св. Лаврентий - една хипотеза. - в: "Средновековна Европа и Балканите (в памет на Б. Примов и Г. Първев). Епохи. В. Търново, 2005, 69-77.
48. Култовете на българските светци през XI-XII в. – в: Пловдивски университет "Пайсий Хилендарски". Научни трудове, т. 41, кн. 1, 2003 – Филология, 495-503.
49. Бачковският манастир и гробът на Патриарх Евтимий. – Црквене студије. Ниш, № 2, 2005, № 2, 169-195.
50. Knyaz Boris-Michael I: the Bulgarians Conversion to Cristianity. – Bulgarian Historical Review, 2005, № 1-2.
51. Кръщаваното тяло. – В: алтера Академика, 1, 2007, 127-39 (съвм. с М. Шнитер).
52. Бележки за култа на Св. Параскева-Петка у българите и сърбите през XIII-XIV в. В: - Манастир Бањска и доба краља Милутина (Зборник са научног скупа одржаног од 22. до 24 децембра 2005. године у Косовској Митровици). Ниш-Косовска Митровица-Манастир Бањска, 2007, 275-285.
53. Култът към българският цар Петър I (927 - 969): монашески или държавен? – In: 5. International Hilandar conference, 8-14 sept. 2001, Raska, Jugoslavija.- In: Love of learning and devotion to God in orthodox Monasteries. Beograd-Columbus/Ohio, 2006, pp. 245-257.
54. Култът на Кирил и Методий в българското средновековие. – В: Slavica Slovaca, Rocnik 42, 2007, N 1, 20-36.
55. За Родопите и овцете. – Родопи, 2004, № 2.
56. Един забравен родопски герой от Устово. – Родопи, 3, 2004, 55-56.
57. Бележки върху историческата география на Родопите през Средновековието. – В: Византия, Балканите, Европа. Изследвания в чест на проф. Василка Тъпкова-Заимова. Studia Balkanica N 25. С. 2006, 284-295.
58. Бележки върху историческата география на Родопите през Средновековието. – В: Хуманитаристични изследвания в Родопите в началото на XXI век. 70 год. Регионален исторически музей "Стою Шишков" – Смолян. Смолян-София 2007, 227-240.
59. Св. княз Борис-Михаил – "италианската връзка". – В: Българи и италианци през вековете в борби за независимост и държавност. По случай 200 години от рождението на Джузепе Мацини (1805-1872). С. 2006, 7-19.
60. Християнството в Босна и Херцеговина. – В: Европа 2001, 2007, № 3.

61. “Бялата пчела” в Безименното (Народното) житие на Св. Йоан Рилски. – В: Християнска агиология и народни вярвания. Сборник в чест на ст. н. с. Елена Коцева. С. 2008, 50-62.
62. Св. Лаврентий и Сан Лоренцо. – В: Проблеми на Кирило-Методиевото дело и на българската култура през IX-X век. - Кирило-Методиевски студии. С. 2007, № 17, 832-837.
63. Църквата с мощите на св. Петка в Търново.- В: Търновска книжовна школа. Т. 8 (Св. Евтимий, патриарх Търновски и неговата духовна мисия в Европа. В. Търново, 2007, 499-512.
64. Култът Пятнадесети Тивериупульских мучеников в Средновековой Болгарии. - Bulgarian Historical Review, 2007, № 3-4 (= № 32).
65. Бележки за историята на Родопите през средните векове. – Родопи, 2007, № 5-6, 70-85.
66. Бележки за култа на св. Петка в Българското средновековие. – В: Историк със съдба на творец и преподавател. Сборник в чест на 60-годишнината на проф. д.и.н. Людмил Спасов. В. Търново, 2009, 73-81.
67. Бележки за гроба на патриарх Евтимий в Бачковския манастир. – В: Слово и вяра. Международна научна конференция посветена на 90-годишнината от рождението на проф. Боню Ангелов (18-19 окт. 2004 г., Стара Загора). В. Търново 2007, 431-453.
68. Le corps baptisé: aspects verbaux et non-verbaux des pratiques religieuses des Slaves orthodoxe. Référence électronique: Noesis, N 12, 2007 (<http://noesis.revues.org/index1323.html>) (съвм. с М. Шнитер), 117-130.
69. Мощите на св. Горазд в Белград албански (Берат). – В: „България, земя на блажени”. In memoriam professoris Iordani Andreevi (Международна конференция в памет на проф. дин Йордан Андреев). В. Търново 2009, 252-265.
70. Старата църква „Св. Петка” в Пловдив в сведенията на пътешествениците. – В: Пътуванията в средновековна България. Шумен-В. Търново 2009, 520-531.
71. Bułgarska tradycja państwowa w apokryfach: car Piotr w „Bułgarskiej kronice apokryficznej”. – In: Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Biblia Slavorum Apocryphorum. II. Novum Testamentum” Łódź, 15-17 maja 2009 roku, pod red. G. Minczewa, M. Skowronek i I. Petrova, Wydawnictwo Piktora, Łódź 2009, p. 139-149.
72. Император Константин I Велики и княз Борис I Михаил: победата над езичниците. – В: Ниш и Византија. Шести научни скуп, Ниш, 3-5 јун 2007. Зборник Радова VI, Ниш, 2007, 357-368.

73. Мощите на св. Горазд в Белград албански (Берат). - *Slavica Slovaca*, г. 45, 2010, v. 2, 136-144.
74. Култът на св. Седмочисленици в Средновековна България. - *Slavica Slovaca*, г. 46, 2011, v. 1, 24-36.
75. Легенди за патриарх Евтимий от Родопите. – В: Разрушаването на порядъка. Научна конференция в памет на проф. Годор Иванов Живков, Пловдив 2002. Пловдив 2012, 73-80. ISBN 978-954-423-505-5
76. Патриарх Евтимий и книжовниците от Атонско-търновската школа за делото на Кирил и Методий. – *Наука*, 2012, № 4, 10-12. ISSN 0861 3362
77. Българската държавна традиция в апокрифите: цар Петър в Българския апокрифен летопис от XI-XII в. – В: Българско средновековие: общество, власт, история. Сб. в чест на проф. д-р Миляна Каймакамова. С. 2013, 262-272.
78. Кирилл и Мефодий в России. – В: Выстраивая добрососедство. Россия на пространствах Европы. Под. общей ред. Ал. А. Громыко, Е. В. Ананьевой (Ассоциация Европейских исследований. Институт Европы Российской академии наук). М. 2013, 111-119.
79. Идеята за Константин I Велики през Второто българско царство. – В: Свети цар Константин и хриѳанство. Т. 1 (Меѓународни научни скуп поводом 1700. Годишњице Миланског едикта 31.мај – 2 јун 2013.). Ниш 2013, 485-495.
80. Паисий Хилендарски и Асеновград. – В: Българският осемнадесети век. Паисий между средновековието и новото време. Сборник доклади от научна сесия, посветена на 250 години от написването на История славянобългарска. Асеновград 2012, 4-7.
81. Култ Кирилла и Мефодия в период болгарского средневековья. – В: XXXII Кирилло-Мефодиевские чтения: 1150 лет славянской письменности. Международная научно практическая конференция преподавателей истории, языков и культура славянских народов. Самара 23-24 мая 2013. Самара 2013, 48-56.
82. Изображения святых Кирилла и Мефодия в искусстве эпохи Болгарского возрождения. – В: 1150 лет от моравской мисии Кирилла и Мефодия. Каталог изложбы. (Братислава, 28 юли 2013 г.). Москва – Санкт Петербург 2013 г., 55-65. (ISBN 978-5-904339-05-0)
83. Slovenske abecedy medzi Byzanciou a Bulharskom. – In: Cyril a Medod. Zbornik prispevkov z vedeckej konferencie Forum Slavica 2013, usporiadanej v Nitre 28. Juna 2013. Nitra 2013, 49-76.

84. Бележки за датата 11 май. – В: България в световното културно наследство. Материали от третата национална конференция по история, археология и културен туризъм „Пътуване към България” – Шумен 17-19.05.2012, Шумен 2014, 876-889.

85. Кратки бележки за култа на св. Прохор Пшински в средновековна България. – Старобългарска литература. Кн. 41-42. С. 2009, 150-164.

86. Митрополит Киприан и култовете на българските светци. - *Studi Slavistici*, № 5. Firenze, 2008, 15-30.

87. Българските светци в псалтира на митрополит Киприан. – В: Киприанови четения. 600 години от успението на св. Киприан, митрополит Московски. В. Търново 2008, 305-318.

88. За буквалното тълкуване на една библейска алюзия в Пространното житие на Константин-Кирил Философ, или за това дали Кирил и Методий са били (пра)българи. – *Palaeobulgarica*, 2010, № 4, 56-89.

89. Гробът на патриарх Евтимий в Бачковския манастир. – В: Стенимахос – Станимака – Асеновград. Принос към изучаване на приемствеността и развитието на социално-икономическата и духовна история на града и региона, Асеновград 2014, 42-62.

90. Средновековната българска генеалогия. – В: Род и родова памет. Пловдив 2014, 7-68.

91. Традицията за св. Горазд в България и Полша. – В: *Cyrlometodejski component kultury chrzescijanskiej Slowian w regionie karpackim. Historia, tradicije, odlowania. Krakowsko-Wilenskie studia Slawistyczne*, N 8 (red. M. Kuczynska, J. Stradomski). Krakow 2013, 11-25.

92. Култът към св. Евтимий, патриарх Търновски, атонски монах и последен Търновски патриарх. – В: Научный алманах „Афонское наследие. Вып. 1-2, Киев-Чернигов, 2015, 248-270

93. Бележки за датата 11 май. – В: Празникът на Кирил и Методий. Пространства на духа. Т. 2. С. 2015, 26-47.

94. За датата 11 май като поменална за Кирил и Методий. - В: Празникът на Кирил и Методий. Пространства на духа. Т. 2. С. 2015, 20-26.

95. За времето на пренасяне на мощите на св. Йоан Рилски от Рила в Средец. – *Studies in honour of Professor Iliya G. Iliev. Bulgaria Medievalis*. V. 6, 2015, 79-89.

96. Славянские азбуки между Византией и Болгарией. – In: *Cyrl and Methodius: Byzantium and the World of the Slavs. Thessaloniki*, 2015, 314-353.

97. Няколко бележки за Константин Костенечки до заминаването му за Сърбия. – В: Александър Петров Маринов, архивист и родоповед. 80 години жизнен и творчески път. Смолян 2016, 73-82 (ISBN 978-619-196-026-2).

98. Българите и Атон до края на XIV в. – В: *Poznanskie studia Slavistyczne*. N 10, 2016, 53-68 (ISSN 2084-3011; e-ISSN 2450-2731).

99. Патриарх Йоаким I Търновски. – В: Мултикултурният човек. Сб. в чест на проф. дин Камен Гаренов (отец Петър Гарена). Т. 2 – Богословие, църковна история и християнско изкуство. Общество, образование и култура. С. 2016, 78-89 (ISBN 978-619-176-080-0).

100. 1100 години от Успението на свети Климент Охридски. Научно-изследователско и поклонническо пътуване в Р. Македония, Р. Гърция и Р. Гърция (8-11 декември 2016). – Македонски преглед, № 4, 2016, 157-163 (съвм. с М. Цачева) – ISSN 861-2277.

101. Международна научна конференция „Свети Климент Охридски и неговото време“ в Университета „Фан Ноли“ – Корча, Р. Албания, 9 декември 2016 г. - Македонски преглед, № 4, 2016, 157-163 (съвм. с М. Цачева) – ISSN 861-2277.

102. Българските светци и Византия: случаят Теофилакт Охридски. – В: Трети международен конгрес по българистика, 23 – 26 май 2013. Кръгла маса „Кирилometодиевистика“. С. 2014, 208-219 (ISBN 978-954-07-38-28-4).

103. Цар Петър във византийските извори. – В: Трети международен конгрес по българистика, 23-26 май 2013. Кръгла маса „Златният век на цар Симеон: политика, религия и култура“. С. 2014, 103-110 (ISBN 978-954-07-3825-3).

104. Култът към св. Лаврентий. – Родопи. 2017, кн. 1-2, с. 11-16

105. Notes on the cult of Fifteen Tiberiopolian martyrs in Medieval Bulgaria. – *Studia Seranea*, 1, 2011, 143-156.

106. Проф. Иван Божилов (1940-2016). – Старобългарска литература. Кн. 55-56, 2017.

107. Култът към св. Климент Охридски в Средновековна България. – В: Св. Климент Охридски в културата на Европа. С. 2018, 333-349.

108. Високите Западни Родопи през Средновековието. – Епохи. Т. 23, кн. 2. 2015, 477-480. (съвм. с П. Павлов). ISSN 1310-2141

109. Княз Борис-Михаил I: покръстването на българите. – В: Христо Николов Гиневски. Историк, родоповед, общественик (1943-2017). Смолян, 2018 (ISBN 978-619-196-062—0), 61-79.

110. Бележки за българо-византийските отношения по времето на хан Тервел. – Епохи. Т. XXVI, В. Търново 2018, кн. 1, 194- 200 (ISSN 1310-2141).

111. Култовете на българските светци през IX-XII в. – В: Съвременната святост: история, образи, символи, практики. Сборник с доклади от Първа международна конференция „Съвременната святост: история, образи, символи, практики“ организирана от катедра „Теология“ към Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, проведена на 9-10 ноември 2017 г. в гр. Пловдив. Пловдив, 2018, с. 93-99 (ISBN 978-619-7249-42-2).

112. Култът към св. Наум Охридски. – In: LAUDATOR TEMPORIS ACTI. Studia in memoriam Ioannis A. Vožilov. Vol. I. Serdicae MMXVIII, 95-133 (ISBN 978-619-176-131-9).

113. Култът на св. Климент Охридски през периода на византийското владичество в българските земи (XI–XII в.). – In: Kliment Ochridsky a jeho prinos pre slovansku a europsku kulturu (eds. P. Zenuch, С. Николова). Bratislava – Sofia 2017, 29-38 (ISBN 978-954-9787-31-3).

114. Култът на св. Климент Охридски през периода на византийското владичество в българските земи (XI–XII в.). – In: Kliment Ochridsky a jeho prinos pre slovansku a europsku kulturu (eds. P. Zenuch, С. Николова). Bratislava – Sofia 2017, 29-38 (ISBN 978-954-9787-31-3).

III. СТАТИИ В НАУЧНИ ЕНЦИКЛОПЕДИИ

115. Евфимий, свт, патриарх Тырновский (в съавторство с Д. И. Поливянный). – Православная энциклопедия. Под редакцией Патриарха Московского и всея Руси Кирилла (ПЭ). Москва 2008. Т. 17. С. 374-376 <http://www.pravenc.ru/text/187641.html>;

116. Злата Моглинская, св., мц - ПЭ. М., 2009. Т. 20. С. 192.

117. Зограф, болг. мон-рь на Афоне (съвм. с А. А. Турилов и Л. К. Масиел Санчес). - ПЭ. 2009. Т. 20. С. 301–313. <http://www.pravenc.ru/text/199949.html>;

118. Зографские (афонские) преподобномученики (в соавторстве с А. А. Туриловым) // ПЭ. М., 2009. Т. 20. С. 313-315 <http://www.pravenc.ru/text/199953.html>;

119. Зографские листки, памятник кириллической письменности. – ПЭ. М. 2009. Т. 20. С. 313 <http://www.pravenc.ru/text/199951.html>;

120. Зографские преподобномученики (в соавторстве с А. А. Туриловым) - ПЭ. 2009. Т. 20. С. 313–315;

121. Иоаким I, патриарх Тырновский (в соавторстве с А. А. Туриловым). – ПЭ. М. 2010. Т. 23. С. 169-170 <http://www.pravenc.ru/text/468925.html>;

122. Иоаким III, патриарх Тырновский. – ПЭ. М., 2010. Т. 23. С. 170-171 <http://www.pravenc.ru/text/468927.html>;
123. Иоаким Осоговский, прп. (в соавторстве с А. А. Туриловым). – ПЭ. М. 2010. Т. 23. С. 184–187 <http://www.pravenc.ru/text/468939.html>;
124. Иоанн Рильский, прп. (съвм. с К. Иванова и А. А. Турилов). – ПЭ. М. 2010. Т. 24. С. 585-598 <http://www.pravenc.ru/text/471475.html>;
125. Иоанн Экзарх. – ПЭ. М. 2010. Т. 24. С. 663-669 <http://www.pravenc.ru/text/471567.html>;
126. Искрецкий монастырь. – ПЭ. М. 2011. Т. 27. С. 279-281 <http://www.pravenc.ru/text/674966.html>;
127. Калишта, мон-рь. – ПЭ. М. 2012. Т. 29. С. 497-499 <http://www.pravenc.ru/text/1319995.html>;
128. Калоферские монастыри. – ПЭ. М. 2012. Т. 29. С. 576-578 <http://www.pravenc.ru/text/1320145.html>;
129. Калугеровский монастырь. – ПЭ. М. 2012. Т. 29. С. 584 <http://www.pravenc.ru/text/1320151.html>;
130. Кантакузин Димитрий – ПЭ. Т. 30, Москва 2013 с. 502-505 <http://www.pravenc.ru/text/1470273.html>;
131. Касторийская митрополия Элладской Православной Церкви (съвм. с О. В. Лосева и А. В. Захарова). – ПЭ. М., 2013. Т. 31. С. 502-536 <http://www.pravenc.ru/text/1681333.html>;
132. Килифареский монастырь.– ПЭ. М. 2013. Т. 33. С. 509-511 <http://www.pravenc.ru/text/1684620.html>;
133. Кирилл (Константин), равноап. (съвм. с А. А. Туриловым, Б. Н. Флорей, А. А. Королевым, И. А. Шалиной, Г. Геровым, А. П. Иванниковой). – ПЭ. М., 2014. Т. 34. С. 186-225;
134. Кичевский монастырь. – ПЭ. М. 2014. Т. 35. С. 181-182;
135. Климент Охридский, равноап. (съвм. с К. И. Иванова, Э. В. Шевченко). – ПЭ. М. 2014. Т. 35. 663-676;
136. Кодов Хр. – ПЭ. М. 2014.Т. 36. С. 214-215;
137. Константин Костенечский. – ПЭ. М., 2015. Т. 37. С. 95-97;
138. Кремиковский монастырь. – ПЭ. М., 2015. Т. 38. С. 533-535;
137. Куриловский монастырь. – ПЭ. М., 2015. Т. 39. С. 402-403;
139. Лаврентий, ученик Кирилла и Мефодия. – ПЭ. М., 2015. Т. 39. С. 618-619;

140. Лазарь Габровский, нмч.. – ПЭ, 2015. Т. 40.
141. Лазарь, нмч. Габровский (О. В. Лосевой) // ПЭ. М., 2015. Т. 39. С. 675-676;
142. Македония, истор. область (съвм. с О. В. Лосева, З. М. Розинска, К. А. Берсенева, О. Е. Петрунина). – ПЭ. М. 2016. Т. 42. С. 615-649;
143. Монашество у южных славян (съвм. с О. А. Родионова и Э. П. Ц.). – ПЭ. М. 2017. Т. 46. С. 634-637;

IV. РЕЦЕНЗИИ:

144. Книга за Климент (рец. за К. Станчев, Г. Попов, Климент Охридски, живот и творчество. С. 1988). – Език и литература, 1994, кн. 1 (съвм. с М. Шнитер).
145. Ново учебно пособие (рец. за М. Шнитер, Стара българска литература, Пловдив, 1992). – Научни трудове на Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”, т. 30, 1992, кн. 1.
146. Рец. за Г. Симеонова, Покръстването (през погледа на етнографа. С. 1994). – Исторически преглед, 1996, кн. 1, 159-164.
147. Рец. за А. Божков, Образите на Кирил и Методий през вековете. С. 1989. – Исторически преглед, 1991, кн. 4, 97-101.
148. Рец. за И. Илиев. Св. Климент Охридски. Живот и дело. –In: Studia Ceranea (Journal of the Waldemar Ceran Research Centre for the History and Culture of the Mediterranean Area and South-East Europe). 2, Lodz 2012, 246-249.
149. Рец. за Г. Николов, Самостоятелни и полусамостоятелни владения във възобновеното Българско царство (края на XII – средата на XIII в.). С. 2011. – Старобългарска литература, т. 45-46, 2012, 327-334.
150. Бистра вода от извора на историята (рец. за сб. Вътрешната македоно-одринска революционна организация (1893-1912). Документи на централните ръководни органи. Т. 1-2. Под. ред. на Ц. Билярски и И. Бурилков (Архивите говорят, т. 45). С. 2007. – В: Страница, кн. 1, Пловдив 2009, 142-145.
151. Нова книга за отношенията на папството и българите през средните векове (рец. за В. Гюзелев, Папството и българите през средновековието (IX-XV в.), Пловдив, 2009) – Страница, кн. 2, Пловдив 2009, 90-92.
152. Изворский мон-рь Успения [рецензия]. – ПЭ. 2009. Т. 21. С. 559.
153. Рец. за И. Илиев, Св. Климент Охридски, живот и дело. С. 2010. – Bulgaria Medievalis. V. 3, 2012, с. 596-599.

V. НАУЧНА РЕДАКЦИЯ И СЪСТАВИТЕЛСТВО

154. Научна редакция, бележки и коментар на книгата на Екзарх Стефан „История на Българската православна църква”. Пловдив, 2015.

155. Научна редакция на книгата на С. Шумило, Духовное Запорожье на Афоне. Малоизвестный казачий скит „Черный вир“ на Святой горе. Киев, 2015 г.

156. Научна редакция на сб. „Род и родова памет“. Пловдив 2014 г.

157. Научна редакция и предговор към: А. Дами, Български съдбовни несрети, Пловдив, Университетско издателство, 1992 (A. Dami, Fatalites bulgares, Geneve, 1946).

158. Редакция и предговор на сборник с научни статии “Пловдивският модел” (етническо и религиозно разбирателство в нашето съвремие), Пловдив, 1997.

159. Научна редакция на: Д. Дойчинов, Пловдив от А до Я. Исторически, културни и култови паметници, Пловдив, 2001.

160. Научна ред. на Д. Дойчинов, Общините на Пловдивски окръг, Пловдив, 2001.

161. Научна редакция на сб. „Българският XVIII в. Паисий Хилендарски между Средновековието и новото време”, Асеновград, 2014.

162. Сборник от МЕЖДУНАРОДНА КРЪГЛА МАСА „Свети Климент Охридски и неговото време”, Държавен университет „Фан Ноли“, Корча, Албания, 9 декември 2016.

Заб. В библиографията не са отразени научно-популярни публикации!

VI. УЧАСТИЕ В КОНФЕРЕНЦИИ, СИМПОЗИУМИ И КОНГРЕСИ

163. Още за образа на Кирил Философ от църквата в с. Лева река, Пернишко. - Десети пролетен колоквиум на възпитаниците на ВТУ “Кирил и Методий”, В. Търново, ВТУ “Кирил и Методий”, април 1984

164. Константин Костенечки за произхода на Кирило-Методиевия език. - Пети международен симпозиум “Търновска книжовна школа” – “Паметници, поезика, историография”, В. Търново, ВТУ “Кирил и Методий”, 6-8 септември 1989.

165. Към въпроса за състоянието на кирило-методиевата идея през XV в. - Научна сесия “Българският петнадесети век”, София, НБ “Св. Св. Кирил и Методий”, Археографска комисия, 19 – 21 октомври 1992 г.

166. За едно малко известно ”Сказание за превода на Свещеното писание” от Хилендарския манастир. - Национална научна конференция “Християнската традиция и

царската институция в българската история”, Шумен, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, май 1992 г.

167. Локализацията на славянското племе смоляни. - Международен симпозиум “Миграционите движењ и етничките промени во Македонија од Антиката до денес”, Скопие, Институт за национална историја, 7-8 јуни 1994.

168. Към въпроса за седемте съборни църкви на княз Борис-Михаил. - Трети интердисциплинарен колегиум по стара българска литература и култура в памет на акад. Петър Динеков, София, Институт за литература, 19-20 октомври 1995 г.

169. „Моравия” и “Велика Моравия” в средновековната българска традиция. - Международен научен симпозиум “св. Климент Охридски – живот и дело”, София, Кирило-Методиевски научен център, 22-25 ноември 1996.

170. София – Премъдрост Божия в Кирило-Методиевския агиографски цикъл. - Пети интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на акад. Петър Динеков и по случай 125 год. От рождението и 50 год. от смъртта на акад. Йордан Иванов, София, Институт за литература, 23-25 окт. 1997 г.

171. Няколко бележки върху въпроса за култа към св. княз Борис в средновековна България. - Шести интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на акад. Петър Динеков и 50 год. от основаването на Института за литература, София, Институт за литература, 29-31 окт. 1998 г.

172. “Кирил и Методий – идеята за българското апостолство”. - Приморски срещи “Клио’99” – “Пътят на Европа – възходи и падения”, Институт за история при БАН, Приморско, 8-13 јуни 1999 г.

173. За едно съобщение от службата на Константин-Кирил Философ в Скопския миней (НБКМ N 522/468). - Международна научна конференция “Издаване на славянски литургични ръкописи”, с. Зорница, Смолянско, ПУ “Паисий Хилендарски”, септември 1999.

174. Бележки към култа на Тивериуполските мъченици. - Седми интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на акад. Петър Динеков, София, Институт за литература, 28-30 окт. 1999 г.

175. Няколко проблема около датата за почитание на св. цар Петър. - Международна научна конференция “Традиции и приемственост в България и на Балканите през средните векове” – в чест на проф. д-р Йордан Андреев, В. Търново, ВТУ “Кирил и Методий”, 13-15 май 1999 г.

176. Няколко бележки към Проложното житие на Михаил Воин. - Научна конференция “Акад. Петър Динеков – 90 години от рождението на учения-хуманист”, София, Институт за литература, 26-28 окт. 2000 г.

177. Руските букви от Пространното житие на Константин-Кирил не са скандинавски. - Международна конференция “Викингите – мореплаватели, откриватели, създатели”, София, СУ “Климент Охридски”, 15-17 май 2000 г.

178. Култът на св. Седмочисленици през Средновековието”. - Международен симпозиум “Кирило-Методиевите ученици в България”, Шумен, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, 26-27 окт. 2001 г.

179. Бележки върху географията на славянските племена в Родопите. - Юбилейна научна конференция посветена на 30 год. Шуменски университет, Шумен, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, 30 октомври – 1 ноември 2001.

180. Бележки върху култа на Петнадесетте Тивериуполски мъченици. - Девети интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на ст. н. с. Стефан Кожухаров, София, Институт за литература, 8-10 ноември 2001 г.

181. Няколко бележки за гроба на патриарх Евтимий”. - Първи четения в памет на проф. Тодор Иванов Живков “Разрушаването на порядъка”, Пловдив, ПУ “Паисий Хилендарски”, 31 май – 1 юни 2002 г.

182. Бележки върху култа на св. цар Петър в Средновековна България. - Втора научна конференция на тема “Християнската традиция и царската институция в българската култура (поглед върху проблема десет години по-късно), Шумен, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, 14 юни 2002 г.

183. За “Кефаларево” от Пространното житие на Теодосий Търновски. - Десети интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на акад. Петър Динеков, София, Институт за литература, 7-9 ноември 2002 г.

184. The cult of the Bulgarian King Peter I (927-969): Monacal or State”. - 5. International Hilandar conference, 8-14 sept. 2002, Raska, Jugoslaviya, The Ohio state University.

185. Бележки върху историята на манастира “св. Петка Мулдавска. - Национален колоквиум “По следите на българската книга (Описи, находки, библиология)”, посветен на 100 год. от рождението на д-р Маньо Стоянов, Пловдив, Народна библиотека “Иван Вазов”, 30 май 2003 г.

186. Свети Лаврентий – една необоснована хипотеза. - Международна научна конференция “Средновековна Европа и Балканите”, в памет на доц. Д-р Борислав Примов и доц. Д-р Георги Първев, В. Търново, ВТУ “Кирил и Методий”, 14-15 ноември 2003 г.

187. Към въпроса за идентификацията на църквата “св. Петка” в Търново. - Единадесети интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура, посветен на паметта на акад. Петър Динев, София, Институт за литература, 6-7 ноември 2003 г.

188. Култовете на българските светци през XI-XII в. - Международен славистичен симпозиум “Юбилейни Паисиеви четения”, Пловдив, ПУ “Паисий Хилендарски”, 31 октомври – 4 ноември 2003 г.

189. Бележки за историята на старата църква “св. Петка” в Пловдив”. - Международна кръгла маса посветена на творчеството на Захарий Зограф, Пловдив, Съюз на учените в България, 2 юни 2004 г.

190. Старата църква „Св. Петка” в Пловдив в сведенията на пътешествениците. - Първа национална конференция „Пътуване към България”. Пътуванията в средновековна България и съвременния туризъм”, Шумен, 8-11 май 2008.

191. Култът на св. Йоан Рилски в средновековна България”. - Международна конференция „Образи Другого: руского, россианина и советского человека в болгарской литературе и культуре, болгарина – в русской”/ „Образи Другого: болгарина – в русской культуре и литературе, руского, россианина и советского человека – в болгарской”, 1-3 окт. 2008, Санкт Петербург, Русия.

192. *Bulgarska tradicja panstwowa w apokryfach: car Piotr w Bulgarskiej kronice apokryficznej.* – *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum testamentum.* Miedz. Konfer. Naukowej, Lodz, Polska – 15-17 maja 2009 roku.

193. Кирил и Методий – прабългари ? (Към въпроса за тълкуването на една библейска алюзия). – Международна научна конференция „Библейските преводи в славянската традиция и кирило-методиевските извори, Варна 11-14 IX 2009.

194. Славянские азбуки – между Византией и Болгарией”. - Международна научна конференция „Послания кирилицы”, Санкт Петербург, Русия, 28-30 IX 2009.

195. Мощите на св. Горазд в Белград албански (Берат). – „България, земя на блажени... .” Международна конференция в памет на проф. д.и.н. Йордан Андреев, В. Търново, 29-31 X 2009.

196. Славянските азбуки – между Византия и България”. - Международна научна конференция „Държавата, обществото и историята”, Пловдив, 23-24 X 2009.

197. Прабългари ли са Кирил и Методий ? – XVIII интердисциплинарен колегиум по старобългарска литература и култура в памет на акад. П. Динеков и на 75 годишнината на С. Кожухаров, София, 19-20 ноември 2009 г.

198. Цар Петър (927-969) в Българския апокрифен летопис от XI-XII в. – Втора национална конференция по археология, история и културен туризъм, Шумен, 14-16 май 2010.

199. Le Pouvoires des saints Bulgares du premier état Bulgare (IX-e-XI-e s.). - XXII-nd International Congress of Byzantine studies. “Byzantium without borders”, Sofia, 22-27 august, 2011.

200. Бележки за датата 11 май” - Научен семинар „Празникът на Св. св. Кирил и Методий – от националното към европейското духовно пространство. История, тенденции, перспективи. Институт по етнология и фолклор с музей. Смолян, 1-2 ноември 2011.

200. Кирилл и Мефодий в России. – Международна конференция „Россия в Болгарии, България в России: перспективны сотрудничества в начале XXI века”, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, 28-31 март 2012 г.

201. Бележки за датата 11 май. – Международна научна конференция „България в световното културно наследство“. Шумен, 17-19 май 2012 г.

202. Патриарх Евтимий и книжовниците от Атонско-търновската школа за делото на Кирил и Методий. - Свети патриарх Евтимий – личност и дело (посветена на 600 годишнината от кончината на патр. Евтимий). София, 29 май 2012 г.

203. Болгары и Афон до конца XIV в. – В: Афон и славянский мир. К 1000- летию присутствия русских на Афоне. Международная научная конференция, Белград, 16-18 мая 2013 г.

204. Цар Петър във византийските извори. – В: Трети международен конгрес по българистика, София 23-26 май 2013.

205. Българските светци и Византия XI-XII в. – В: Трети международен конгрес по българистика, София 23-26 май 2013.

206. Идеја о Константину I Великome за време другог бугарског царства. – В: Свети цар Константин и Хришћанство. Међународни научни скуп поводом 1700.годишњице Миланског едикта, Ниш, 31. Мај – 2 јун 2013.

207. Традицията за св. Горазд в България и в Полша. – В: *Cyrylometodejski component kultury chrzescianskiej Slowian w regionie karpatskim. Historia, tradycje, odwolania. Miedzynarodowej Konferencji Naukowej, Nowi Sacz, 24-25 czerwca 2013.*

208. Славянские азбуки между Византией и Болгарией. – В: Кирилл и Мефодий. Византия и славянский мир, Международная научная конференция, Солун, 28-30 ноября 2013.

209. Славянските азбуки между България и Византия.- В: *O slovy 1150. Viricia prichodu Sv. Cyrilla a Metoda na Vel'ku Moravu. Medzinarodna konferencia, 5-7 jula 2013, Nitra, Forum Slavica.*

210. Бележки към Кирило-Методиевския култ през средновековието. – В: Европейски измерения на Кирилometодиевото дело. Национална кръгла маса, 6 април 2013, Народна библиотека „Кирил и Методий“.

211. Паисий Хилендарски и Ампелино. Научна конференция „Българският XVIII в. Паисий Хилендарски между Средновековието и новото време“, Асеновград, 19 юни 2012 г.

212. Йоаким I-ви: от атонски монах до Търновски патриарх. - Международная научная конференция „Афон и славянский мир. К 1000 летию присутствия русских на Афоне.“ София 14-16 мая 2014.

213. „Двуродния“ от житието на св. Иван Рилски от Георги Скилица, цар Петър и пренасяне на мощите на светеца от Рила в Средец“. - Пета международна научна конференция „Писменото наследство и информационните технологии El'Manuscript-2014“, Варна, 15-20 септември 2014.

214. Il principe Boris-Michail e la conversion dei Bulgari - Dodicesima giornata di studi cirillometodiani, dedicato ai 1150 anni dalla conversion al Cristianesimo del principe bulgaro Boris-Michail e al ruolo del Primo Impero Bulgaro per il salvataggio e lo sviluppo dell'opera cirillometodiana. A cura di K. Stancev, Roma, Venerdì 16 maggio 2014.

215. Il culto di Cirillo e Metodio nella Rus'antica – In: Primo Incontro Cirillo-Methodiano a Ca'Foscari. I Santi Cirillo e Metodio tra I miti nazionali degli Slavi, Venezia 11-12 Maggio 2015;

216. Киприян Цамблак – от Търново, през Атон до Киев и Москва. – В: III Межд. Конференция „Афон и славянский мир“. К 1000-летию древнерусского монашества на Святой горе. Киев, 21-23 мая 2015 г.

217. Култът на патриарх Йоаким I – Международна научна конференция “Царевград Търнов и Второто българско царство в Средновековния свят“, по случай 800 години от въстанието на братята Петър и Асен, началото на Второто българско царство и обявяването

на Търново за столица на България и 780 години от легитимното възобновяване на Българската патриаршия. В. Търново 26–28 октомври 2015 г.

218. Le corps baptisé: aspects verbaux et non-verbaux des pratiques religieuses des Slaves orthodoxe. Référence électronique: Noesis, N 12, 2007 (<http://noesis.revues.org/index1323.html>) (съвм. с М. Шнитер). Colloque organisé par l'Université de Nice, 11-13 mai 2000.

219. Княз Борис-Михаил и цар Петър – проблемът за българската владетелска святост“. – В: Международна конференция „Симеонова България в историята на Европейския югоизток: 1100 години от битката при Ахелой“, Поморие, 25-28 окт. 2017, Софийски университет – Великотърновски университет;

220. Бележки към историята на Рилския манастир през XIV в. – Единадесети международен симпозиум „Търновска книжовна школа“ – „Пространства на паметта“, 27 – 29 окт. 2017, В. Търново, Великотърновски университет;

221. „Култовете на българските светци в периода 9 – 12 в.“. – В: Международна научна конференция „Съвременната святост: история, образи, символи, практики“, 9 – 10 ноември 2017, ПУ „Паисий Хилендарски“;

222. „Охридската архиепископия и Западните Балкани“ - Международна дипломатическа научна конференция „Западните Балкани – история и перспективи“, организирана от Европейския парламент, София, 9–10 дек. 2017 г.

223. Култът към св. Климент Охридски в Средновековна България. – Международна научна конференция „Св. Климент Охридски и културата на Европа“, посветена на 1100 години от успението на св. Климент Охридски. С. 25-27 ноември 2016 г.

224. Култът към св. Климент Охридски в периода на византийското владичество в българските земи (XI-XII в.). – Jazyk a kultura v slovanskych suvislostiach. Kliment Ochridsky a jeho prinos pre slovansku a europsku kulturu (k 1100. Vyrociu jeho smrti), Bratislava, 5.-7. oktober 2016;

225. Бележки върху българо-византийските отношения по времето на хан Тервел. – Международна научна конференция „Българо-византийските отношения през ранното средновековие (VII-XI в.)“, В. Търново, 28-29 октомври 2016;

226. Средновековният култ към св. Климент Охридски. - МЕЖДУНАРОДНА КРЪГЛА МАСА „Свети Климент Охридски и неговото време“, Държавен университет „Фан Ноли“, Корча, Албания, 9 декември 2016.

227. Християнството в Западните Родопи – начало и развитие. – Трета национална научна конференция „Родопска планина – земя на богове, хора и храмове“, Велинград, 12-13 октомври 2016 г.

228. Българската църква през Средновековието. - Възрожденските църкви на Асеновград – Национална кръгла маса, 15 декември 2016 г.

229. Конструирание на религиозни и културни идентичности сред етноконфесионалните общности в Средните Родопи. – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Форум наука 2017. Хисаря 23-25 февруари 2017.

230. “Българската владетелска святост през Средновековието“. Международна научна конференция „Владетел, държава и църква в Средновековните Балкани“, в чест на 60-годишнината на проф. П. Павлов. ВГУ „Кирил и Методий“, ИФ, Център за медиевистични изследвания, В. Търново, 6-28 октомври 2018 г.

231. „Йоаким I – от атонски монах до търновски патриарх“. - Международна научна конференция „Религия и образование. История, традиции, съвременни тенденции“, 15-17 ноември 2018 г., Пловдив, ПУ „Паисий Хилендарски“.

232. Кратки бележки относно датата на почитание на св. Петка Търновска. – Национална научна конференция „Цар на българи и гърци“, посветена на 800 години от възшествието на цар Иван Асен II. ИИ-БАН, София 29-30 ноември 2018 г.

VII. РЪКОВОДСТВО И УЧАСТИЕ В НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

233. Ръководител на проект „Български генеалогии и ценностни нагласи в родовата памет“, Фонд „Научни изследвания“, МОН, ДТК 02/7 – 2010-2013 г.

234. Ръководител на научен проект: „Конструирание на религиозни и културни идентичности сред етноконфесионалните общности в Средните Родопи“. ПУ „Паисий Хилендарски“ – 2015-2016, Договор: № НИ 15 – ФИФ 020/ 08.06.2015 г

235. Участник в научен проект „Трансформиращото (се) село. Фонд Научни изследвания към ПУ, договор НИ 17 – ФИФ 014, 2017–2018

236. Участник в научен проект “Християнското и културно–историческото наследство на Северозападна България – стратегии за съхраняване и транслиране на локални идентичности, Фонд „Научни изследвания“, МОН – КП-06-ОПР 05/6, от 2018 г. (3 год.).

237. Участник Национална научна програма „Културно-историческо наследство, национална памет и обществено развитие“, Министерство на образованието, № ДО1-229/06.12.2018 г. – 2018–2021 г.

VIII. СТАНОВИЩА И РЕЦЕНЗИИ

а/ за доктор

238. Николай Хрисимов – „Всекидневието в Първото българско царство (по писмени и археологически данни)“, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ – 2013 г.

239. Яна Гергова – „Християнските светци лечители в България. Образи, вярвания и ритуални практики“, Институт за етнография и фолклор, с музей при БАН – 27.06.2013

240. Тина В. Петрова – „Опазване на архивите в ХХ в.“ Университет по библиотекознание и информационни технологии -2015

241. Петя Клинкова – „Употреби на традицията и формиране на локална идентичност“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, катедра „Етнология“ – 2014

242. Такухи Тавитян – „Арменците в България. Идентичност и историческа памет“. Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – 19 октомври 2017 г.

243. Тотка Григорова – „Между светлината и словото – архангелските образи в иконографията“. Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – 15. Юли 2017 г.

244. Георги Казаков – „Памет, легитимност и власт: Христовите реликви и дворцовият церемониал във Византия (ср. на IX – нач. на XI в.). Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – 13.09.2017 г.

б/ за доцент:

245. Гл. ас. д-р Ангел Николов – СУ „Св. Климент Охридски“ – 2011 г.

246. Гл. ас. д-р Вихра Баева – Институт за фолклорни изследвания – 2012 г.

247. Гл. ас. д-р Димитър Димитров – ПУ „Паисий Хилендарски“ – 2013 г.

248. Гл. ас. д-р Десислава Найденова, КМНЦ– БАН – 2018 г.

в/ за професор:

249. Доц. д-р Славия Бърлиева, КМНЦ – БАН – 2018 г.

